

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Jaromíra Klepše a JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila ve věci

žalobkyně M. V.
bytem X
zastoupena JUDr. Martinem Köhlerem, advokátem
se sídlem Vysoká 149/4, 460 10 Liberec X – Františkov

proti

žalovanému Univerzita Karlova v Praze
se sídlem Ovocný trh 560/5
Praha 1, 116 36

o žalobě proti rozhodnutí rektora Univerzity Karlovy v Praze ze dne 22. 1. 2020, č. j.
POP/UKRUK/12/155177/2019-3

takto:

- I. Rozhodnutí rektora Univerzity Karlovy v Praze ze dne 22. 1. 2020, č. j. POP/UKRUK/12/155177/2019-3 **se zrušuje** a věc se žalovanému **vrací** k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

- II. Žalovaný je povinen žalobkyni nahradit náklady řízení ve výši 13.200 Kč a to k rukám jejího zástupce JUDr. Martina Köhlera, advokáta do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění

I. Předmět sporu

1. Žalobkyni bylo ukončeno studium Univerzity Karlovy, Fakulty humanitních studií, bakalářského studijního programu Humanitní studia, oboru *Studium humanitní vzdělanosti*, na základě rozhodnutí děkana Fakulty humanitních studií ze dne 10. 10. 2019, č. j. UKFHS/287030/2019 (dále jen „rozhodnutí o ukončení studia“), které bylo žalobkyni doručeno dne 14. 10. 2019. Žalobkyně proti rozhodnutí o ukončení studia nepodala odvolání, rozhodnutí o ukončení studia tak nabylo právní moci dne 14. 11. 2019.
2. Rozhodnutím rektora Univerzity Karlovy ze dne 9. 12. 2019, č. j. POP/UKRUK/12/155177/2019-1 byl žalobkyni stanoven poplatek za delší studium ve výši 18.500,- Kč za započatých 6 měsíců studia od 2. 10. 2019 do 2. 4. 2020.
3. Rozhodnutím rektora Univerzity Karlovy ze dne 22. 1. 2020, č. j. POP/UKRUK/12/155177/2019-3 (dále jen „napadené rozhodnutí“), bylo zamítnuto odvolání žalobkyně proti rozhodnutí rektora Univerzity Karlovy ze dne 9. 12. 2019, č. j. POP/UKRUK/12/155177/2019-1, a rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo současně potvrzeno. Výrokem II. bylo dále rozhodnuto tak, že poplatek spojený se studiem stanovený rozhodnutím rektora Univerzity Karlovy ze dne 9. 12. 2019, č. j. POP/UKRUK/12/155177/2019-1, se nepromítá.

II. Žaloba

4. Žalobkyně je názoru, že byla zkrácena na svých právech, jelikož napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění některých zákonů (dále jen „zákon o vysokých školách“), a dále v rozporu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).
5. Žalobkyně poukázala na ustanovení §§ 61 odst. 2, 63 odst. 3 písm. a) a § 68 odst. 2 zákona o vysokých školách. Výkladem § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách poté dospěla k názoru, že použitím pojmu student spolu s použitím přítomného času průběhového „studuje-li“ v hypotéze právní normy zákonodárce zcela jednoznačně omezil možnost stanovit poplatek spojený se studiem tak, že poplatek za studium lze stanovit pouze studentovi, který t. č. studuje.
6. Ke dni vydání rozhodnutí rektora Univerzity Karlovy o stanovení poplatku spojeného studiem (tj. ke dni 9. 12. 2019) však žalobkyně již nebyla studentem, a proto nemohla být ani adresátem individuálního správního aktu vydaného žalovaným jako veřejnou vysokou školou. Žalobkyně v daném případě namítá nedostatek aktivní (na straně žalovaného) i pasivní (na straně žalobkyně) legitimace pro stanovení poplatku spojeného se studiem ve smyslu § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách. Napadené rozhodnutí bylo vydáno jak v rozporu s ustanovením § 68 odst. 2 zákona o vysokých školách, dle kterého může být účastníkem řízení o právech a povinnostech studenta (podle zákona o vysokých školách) pouze student; jakož i v rozporu s ustanovením § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách, které zcela jasně zakotvuje „speciální subjekt“, kterému lze stanovit poplatek spojený se studiem, přičemž tímto „subjektem“ může být pouze student. Žalovaný proto nemohl

stanovit žalobkyni poplatek spojený se studiem v době, kdy žalobkyně již nebyla studentem. Podle názoru žalobkyně není možné stanovit poplatek spojený se studiem zpětně osobě, která již není studentem, což vyplývá z ustanovení § 58 odst. 8 zákona o vysokých školách.

7. Žalobkyně dále poukázala na skutečnost, že k ukončení studia došlo na základě nesplnění studijních povinností, a to konkrétně nesplnění povinného předmětu Evropské dějiny v kontextech. Ke zkoušce z předmětu Evropské dějiny v kontextech byla žalobkyně přihlášena v řádném termínu dne 12. 12. 2018, následně v prvním opravném termínu dne 6. 2. 2019 a naposledy ve druhém opravném termínu dne 17. 6. 2019. Opakování zápisu předmětu Evropské dějiny v kontextech je dle vnitřních předpisů žalovaného vyloučeno, dne 17. 6. 2019 (tj. při nesložení zkoušky žalobkyně při druhém opravném termínu) nastala rozhodná skutečnost, na jejímž základě bylo najisto postaveno, že studium žalobkyně musí být ukončeno, jak vyplývá z čl. 4 odst. 12, čl. 7 odst. 9 Studijního a zkušebního řádu Univerzity Karlovy a čl. 6 odst. 1 Pravidel pro organizaci studia na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy.
8. Podle žalobkyně řízení o ukončení studia žalobkyně mělo být zahájeno z moci úřední, a to neprodleně poté, co se žalovaný o rozhodné skutečnosti dozvěděl z informačního systému pro zápis studijních výsledků, resp. dozvědět měl a mohl, avšak nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy nastala rozhodná skutečnost. V daném případě došlo k prodloužení studia žalobkyně z důvodů na žalobkyni zcela nezávislých a žalobkyni nezaviněných, jelikož žalovaný disponoval informací o tom, že studium žalobkyně má být ukončeno již ode dne 17. 6. 2019, avšak o ukončení studia žalobkyně rozhodl žalovaný až dne 10. 10. 2019. Za daných okolností nelze „sankcionovat“ žalobkyni stanovením poplatku spojeného se studiem, a rozhodující správní orgán měl aplikovat čl. 5 odst. 7 přílohy č. 2 Statutu Univerzity Karlovy, dle kterého *„může rektor prominout poplatek za delší studium v případě, že k jeho vzniku došlo v souvislosti s průtahy řízení před orgánem prvního nebo druhého stupně nebo v souvislosti s vydáním nezákonného rozhodnutí.“*
9. Z webových stránek Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy je navíc zřejmé, že pokud má student zájem ve studiu pokračovat i v nadcházejícím úseku studia, dává tuto skutečnost fakultě najevo tím, že se запиše do dalšího úseku studia v online studijním informačním systému. Zahájení akademického roku 2019/2020 bylo stanoveno na den 1. 10. 2019, a od téhož dne započala výuka v zimním semestru. Žalobkyně se do nadcházejícího úseku studia pro akademický rok 2019/2020 nezapsala. Z opatření děkana č. 6/2018 s účinností ke dni 1. 10. 2019 vyplývá, že zápis do dalšího úseku studia v akademickém roce 2019/2020 bylo možné učinit v období od 25. 5. 2019 do 25. 9. 2019. Čl. 4 odst. 9 studijního a zkušebního řádu Univerzity Karlovy stanoví, že pokud se student nezapiše ani v náhradním termínu, platí, že studia v den konání náhradního termínu zápisu zanechal.
10. Vzhledem k tomu, že žalobkyně zápis do dalšího úseku studia v akademickém roce 2019/2020 neučinila, platí (dle čl. 4 odst. 9 studijního a zkušebního řádu Univerzity Karlovy) že žalobkyně studia zanechala, a to ke dni, kdy bylo nejpozději možné zápis do dalšího úseku studia učinit. Z uvedeného je zároveň zřejmé, že žalobkyně zanechala studia dokonce dříve (tj. ke dni 25. 9. 2019), než žalobkyni vznikla povinnost hradit poplatek spojený se studiem (tj. ode dne 2. 10. 2019).

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

11. Žalobkyně dodala, že k tzv. delšímu studiu žalobkyně došlo pouze „formálně“, a to na základě skutečností na vůli žalobkyně zcela nezávislých, jelikož to byl právě žalovaný, kdo svým omisivním jednáním způsobil, že na straně žalobkyně vznikla (dle výkladu žalovaného) povinnost uhradit poplatek za tzv. delší studium. Žalobkyně má za to, že v těchto souvislostech po ní nelze spravedlivě požadovat uhrazení poplatku za tzv. delší studium ve výši 18.500,- Kč.
12. Poplatek za delší studium byl žalobkyni stanoven až rozhodnutím rektora ze dne 9. 12. 2019, tj. v době, kdy žalobkyně již ani nebyla studentem vysoké školy. Napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s principem legitimního očekávání žalobkyně, která po oficiálním ukončení svého studia měla za to, že veškeré záležitosti spojené se studiem jsou již ukončené. Žalobkyně rovněž namítla, že výrok rozhodnutí správního orgánu I. stupně, kterým byl žalobkyni stanoven poplatek spojený studiem, je neurčitý, a to z důvodu absence jakéhokoliv relevantního právního titulu, na jehož základě byl poplatek spojený se studiem žalobkyni jakožto účastníkovi řízení stanoven.

III. Vyjádření žalovaného

13. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že poplatek je stanoven za období započatých šesti měsíců studia, a není vyžadován za dobu, kdy již žalobkyně nestudovala, ale za období, kdy překročila dobu studia, která není podle zákona o vysokých školách zpoplatněna. Pro stanovení poplatku je rozhodné, že osoba byla v den, kdy započalo období šesti měsíců, studentem rozhodného studijního programu a studuje ve studijním programu déle, než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok. Žalovaný zároveň odkázal na dřívější rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 5. 9. 2012, č. j. 9 Ca 376/2009-86, ze dne 13. 3. 2018, č. j. 3 A 64/2016-79 a ze dne 7. 4. 2020, č. j. 14 A 82/2018-81, který se zabýval obdobnou problematikou.
14. Dále žalovaný uvedl, že dle Harmonogramu akademického roku 2018/2019 (dle Opatření děkana č. 6/2018) byl konec akademického roku 2018/2019 na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy stanoven na 30. 9. 2019, přičemž do 13. 9. 2019 bylo možné konat zkoušky za daný akademický rok. Ze studijního informačního systému vyplývá, že při kontrole studijních povinností bylo zjištěno, že žalobkyně v akademickém roce 2018/2019 nesplnila ani ve druhém opravném termínu zkoušku z předmětu Evropské dějiny v kontextech. Vzhledem k tomu, že úspěšné absolvování tohoto předmětu v daném studiu žalobkyni tak bylo vyloučeno, byla tato skutečnost posouzena tak, že nastal případ uvedený v čl. 7 odst. 9 a čl. 8 odst. 14 Studijního a zkušebního řádu Univerzity Karlovy. Dne 20. 9. 2019 bylo zahájeno řízení ve věci ukončení studia žalobkyně učiněním výzvy vyjádřit se k podkladům rozhodnutí prostřednictvím informačního systému Univerzity Karlovy. Tato výzva byla žalobkyni doručena dne 21. 9. 2019. Rozhodnutím děkanky Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy ze dne 10. 10. 2019, č. j. UKFHS/287030/2019, bylo žalobkyni ukončeno studium dle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o vysokých školách pro nesplnění požadavku vyplývajícího ze studijního programu podle studijního a zkušebního řádu. V souladu s čl. 19 odst. 1 SZŘ UK je dnem ukončení studia podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. b) zákona o vysokých školách den, kdy rozhodnutí o ukončení studia nabylo právní moci, v daném případě se jednalo o den 14. 11. 2019.
15. Žalovaný je názoru, že řízení ve věci ukončení studia žalobkyně probíhalo bez zbytečných průtahů, rozhodnutí o ukončení studia žalobce bylo vydáno ve lhůtě 30 dnů od zahájení řízení v souladu se správním řádem. Proti předmětnému rozhodnutí o ukončení studia se

žalobkyně neodvolala. Žalovaný uvedl, že ke stejnému závěru se přiklonil i Městský soud v Praze ve svém rozsudku ze dne 16. 10. 2019, sp. zn. 14 A 100/2018. Žalobkyně, když si byla vědoma, že ztratila možnost svoje studium úspěšně dokončit, rovněž mohla studia sama písemným prohlášením zanechat tak, aby ke dni 2. 10. 2019 nebyla studentkou.

16. Žalovaný uvedl, že pokud žalobkyně namítla, že rektor měl v souladu s čl. 5 odst. 7 přílohy č. 2 Statutu Univerzity Karlovy v Praze poplatek prominout pro průtahy v řízení, dle příslušného ustanovení ve spojení s § 58 odst. 7 zákona o vysokých školách rektor může v rámci rozhodování o odvolání poplatků prominout či snížit. Rektorovi je tímto dána možnost, nikoli povinnost, modifikovat výši poplatku. Nadto žalovaný znovu uvedl, že k žádným průtahům řízení nedošlo.
17. Žalovaný rovněž konstatoval, že vzhledem k tomu, že žalobkyně nesplnila ani ve druhém oprávněném termínu zkoušku z povinného předmětu *Evropské dějiny v kontextech* a dle čl. 6 odst. 1 Pravidel pro organizaci studia na FHS UK, je opakování zápisu předmětu, který je studijním plánem daného studijního programu stanoven jako povinný, vyloučeno, žalobkyně nesplnila požadavky pro zápis do dalšího úseku studia. Žalobkyně se tedy ani nemohla zapsat do dalšího úseku studia a nelze uvažovat, že nastala skutečnost podle čl. 4 odst. 9 Studijního řádu, tzn. zanechání studia pro nezapsání se v náhradním termínu zápisu.
18. Podle žalovaného rovněž výrok rozhodnutí správního orgánu I. stupně splňuje náležitosti § 68 odst. 2 správního řádu, výrok rozhodnutí je zcela jasný a určitý.

IV. Replika žalobkyně

19. Žalobkyně k vyjádření žalovaného podala repliku. V ní setrvala na názoru, že k faktickému ukončení studia žalobkyně ve smyslu § 56 odst. 2 zákona o vysokých školách prokazatelně došlo již dne 17. 6. 2019, neboť nesplnila povinný předmět *Evropské dějiny v kontextech* ani ve druhém oprávněném termínu a opakování zápisu tohoto povinného předmětu je dle vnitřních předpisů žalovaného vyloučeno. Tento den je nutno považovat za den ukončení studia dle studijního a zkušebního řádu.
20. Žalobkyně je názoru, že formou kontroly studia předmětu *Evropské dějiny v kontextech* se dle čl. 8 odst. 2 písm. e) Studijního a zkušebního řádu Univerzity Karlovy rozumí řádné složení zkoušky. Termín zkoušky tak představuje formu kontroly studia předmětu. Skládání zkoušky ve druhém oprávněném termínu tak představuje kontrolu studia předmětu dle čl. 8 odst. 2 písm. e) Studijního a zkušebního řádu. Při této kontrole studia předmětu dne 17. 6. 2019 bylo zjištěno, že žalobkyně zkoušku neabsolvovala.
21. Žalobkyně uvedla, že prodloužení studia žalobkyně nepřípadalo v úvahu fakticky ani hypoteticky. Poplatek byl žalobkyni stanoven z důvodů na žalobkyni zcela nezávislých a žalobkyni nezaviněných. To ostatně vyplývá i z vyjádření žalovaného, že žalobkyně z důvodu nesplnění povinností nemohla učinit zápis do dalšího úseku studia v akademickém roce 2019/2020. Žalobkyně poukázala na to, že mezi stranami je nesporné, že z důvodu nesplnění studijních povinností neměla faktickou žádnou možnost zapsat se do dalšího úseku studia v akademickém roce 2019/2020.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

22. Městský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (srov. § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů - dále jen „s. ř. s.“), včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumání

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

tohoto rozhodnutí městský soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (srov. § 75 odst. 1 s. ř. s.).

23. O věci městský soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť ani jedna ze stran se k výzvě soudu, zda souhlasí s rozhodnutím bez nařízení jednání, nevyjádřila (jejich souhlas projednáním věci bez jednání byl tedy presumován). Městský soud taktéž neshledal důvod pro nařízení jednání z důvodu dokazování – zásadní podklady jsou totiž součástí správního spisu, z něhož žalovaný vycházel a jehož postup je předmětem soudního přezkumu. Správním spisem se dokazování neprovádí (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Afs 8/2008 - 117 ze dne 29. 1. 2009, č. 2383/2011 Sb. NSS). Skutkové okolnosti věci mezi stranami sporné nejsou, spornou je poté otázka právní.
24. Žalobkyni byl prvostupňovým rozhodnutím vyměřen poplatek za delší studium ve výši 18.500 Kč za období od 2. 10. 2019 do 2. 4. 2020 podle ustanovení § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách.
25. Rektor v prvostupňovém rozhodnutí uvedl, že z informačního systému Sdružené informace matrik studentů bylo zjištěno, že žalobkyně dne 2. 10. 2019 studovala bakalářský studijní program „*Humanitní studia, studijní obor Studium humanitní vzdělanosti*“. Do studia tohoto programu se žalobkyně zapsala dne 1. 9. 2015, stala se tak studentem ve smyslu § 61 odst. 1 zákona o vysokých školách. Rektor dále shrnul historii studijních dob žalobkyně, konstatoval rozhodná právní ustanovení, podle nichž postupoval (§ 44 odst. 2 písm. c), § 58 odst. 3, § 54 odst. 4, § 52 odst. 2 zákona o vysokých školách/ a uzavřel, že vzhledem k tomu, že žalobkyně byla studentkou v den vzniku poplatkové povinnosti tj. 2. 10. 2019, započala tohoto dne doba dalších šesti měsíců studia. Na toto období jí byl tedy stanoven poplatek ve výši 18.500 Kč.
26. Žalovaný v napadeném rozhodnutí k odvolání žalobkyně uvedl, že do doby nabytí právní moci rozhodnutí o ukončení studia do 14. 11. 2019 byla žalobkyně studentkou s účinky, které stanovuje zákon o vysokých školách, byla tak dány podmínky pro vyměření poplatku. Žalovaný uvedl, že zkouškové období letního semestru akademického roku 2018/2019 trvalo dle opatření děkana č. 6/2018 do 13. 9. 2019, poté mohlo být zcela zřejmé, že žalobkyně nesplnila studijní povinnosti a že jsou dány důvody pro ukončení studia podle studijního a zkušebního řádu. Nadto žalovaný uvedl, že žalobkyně mohla zanechat studia sama podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona o vysokých školách podáním prohlášení o zanechání studia. Žalovaný rovněž odkázal na závěry rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 10. 2019, č. j. 14 A 100/2018 – 25.
27. Městský soud předně shledal, že výrok prvostupňového (i navazujícího žalovaného rozhodnutí) je naprosto jasný, srozumitelný a určitý. Je z něj patrné, jak správní orgán I. stupně (i žalovaný) rozhodl, jakou povinnost a v jakém rozsahu žalobkyni uložil a tento výrok má oporu i v odůvodnění rozhodnutí včetně uvedení rozhodných právních ustanovení, podle nichž správní orgán postupoval. Podle názoru městského soudu obě správní rozhodnutí splňují obecné náležitosti dle § 68 správního řádu. Neshledal proto, že by tato správní rozhodnutí byla nesrozumitelná, natolik neurčitá či trpěla takovým nedostatkem odůvodnění, že by to mělo vliv na jejich přezkoumatelnost a zákonnost. Správností úvah správních orgánů se bude městský soud zabývat níže.
28. Podle § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách platí, že „*studuje-li student ve studijním programu déle, než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok v bakalářském nebo magisterském studijním programu, stanoví mu veřejná vysoká škola poplatek za studium, který*

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

činí za každých dalších započatých šest měsíců studia nejméně jedenapůlnásobek základu; do doby studia se započtou též doby všech předchozích studií v bakalářských a magisterských studijních programech, které byly ukončeny jinak než řádně podle § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3, nejde-li o předchozí studium, po jehož ukončení student řádně ukončil studijní program stejného typu. Období, ve kterém student studoval v takovýchto studijních programech, nebo v takovýchto studijních programech a v aktuálním studijním programu souběžně, se do doby studia započítávají pouze jednou. Od celkové doby studia vypočtené podle tohoto odstavce se však nejdříve odečte uznaná doba rodičovství.“

29. Předmětem sporu je právní otázka, zda by poplatek za toto delší období měl být vyměřen i přesto, že v této době žalobkyně (dle jejího názoru) již fakticky studentkou nebyla, tj. tento stav u ní po 1. 10. 2019 trval pouze z formálních důvodů.
30. Podle § 61 odst. 1 zákona o vysokých školách se „*uchazeč stává studentem dnem zápisu do studia; osoba, které bylo studium přerušeno, se stává studentem dnem opětovného zápisu do studia.*“ Podle § 62 a § 63 zákona o vysokých školách má student řadu práv a povinností. Jedním z práv je právo zapsat se do další části studijního programu, pokud student splnil povinnosti stanovené studijním programem nebo studijním a zkušebním řádem (srov. § 62 odst. 3 zákona o vysokých školách). Konkrétní studijní povinnosti studenta poté vyplývají ze studijního programu a studijního a zkušebního řádu (srov. § 63 odst. 1 zákona o vysokých školách).
31. Podle § 61 odst. 2 zákona o vysokých školách „*osoba přestává být studentem dnem ukončení studia podle § 55 odst. 1 a § 56 odst. 1 a 2 nebo přerušení studia podle § 54.*“
32. Konkrétně se studium ukončuje např. podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona o vysokých školách zanecháním studia nebo podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o vysokých školách nesplní-li student požadavky vyplývající ze studijního programu podle studijního a zkušebního řádu. Podle § 56 odst. 2 zákona je v případě zanechání studia dnem ukončení studia, kdy bylo vysoké škole nebo fakultě, kde je student zapsán, doručeno jeho písemné prohlášení o zanechání studia. V případě nesplnění studijních povinností je dnem ukončení studia den stanovený studijním a zkušebním řádem.
33. Strany se poté shodují na obsahu pravidel a podmínek studia, které pro žalobkyni vyplývaly z obecného vnitřního předpisu, jímž byl zejména Studijní a zkušební řád Univerzity Karlovy a ze speciálních Pravidel pro organizaci studia na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy.
34. Z článku 4 odst. 12, článku 7 odst. 9 Studijního a zkušebního řádu ve spojení čl. 6 odst. 1 Pravidel pro organizaci studia na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy poté skutečně vyplývá, že žalobkyně již nebyla oprávněna opakovaně si zapsat nesplněný povinný předmět *Evropské dějiny v kontextech* (čl. 6 odst. 1 Pravidel), proto nesplnila požadavky pro zápis do dalšího úseku studia a následkem toho bylo její studium ukončeno (srov. články 7 a 4 odst. 12 Studijního a zkušebního řádu). Strany se shodují rovněž v tom, že do dalšího navazujícího studia se žalobkyně ani nezapsala.
35. V první řadě je tedy zřejmé, že správní orgán I. stupně vzhledem k požadavkům ustanovení § 56 odst. 1 písm. b) a odst. 2 zákona o vysokých školách měl při výměře poplatku posoudit otázku, ke kterému datu studium žalobkyně vlastně skončilo.
36. Podkladové rozhodnutí děkana fakulty humanitních studií ze dne 10. 10. 2019, č. j. UKFHS/287030/2019, jímž došlo k vyloučení žalobkyně ze studia, ve výroku konstatuje,

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

že „studium se ukončuje pro nesplnění požadavků vyplývajících ze studijního programu podle studijního a zkušebního řádu, a to ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.“ V návaznosti na uvedené tedy žalovaný v prvostupňovém i navazujícím napadeném rozhodnutí při stanovení poplatku vycházel z toho, že ukončení studia žalobkyně nastalo až dnem právní moci tohoto rozhodnutí.

37. Městský soud tento názor nesdílí. Ukončení studia žalobkyně nepochybně nastalo dle § 61 odst. 2 zákona o vysokých školách ve spojení s § 56 odst. 1 písm. b) a odst. 2 zákona o vysokých školách již nesplněním studijních povinností žalobkyně, sporné je pouze datum, ke kterému se tak stalo. Lze jistě přisvědčit žalobkyni, že o jejím osudu, co se týče navazujícího běhu studia, bylo rozhodnuto pravděpodobně již dne 17. 6. 2019, kdy neúspěšně vyčerpala možné termíny pro absolvování povinného předmětu *Evropské dějiny v kontextech* a na základě této skutečnosti bylo nezvratně zřejmé, že žalobkyně právo k zápisu do další fáze studia již nesvědčí. Samotné nesplnění této studijní povinnosti bylo sice dle Studijního a zkušebního řádu zásadní překážkou pro navazující zápis do další fáze studia, neznamenalo to však okamžité ukončení studia. Mezi stranami je totiž nesporné, že dle opatření děkana č. 6/2018 mohla žalobkyně své další studijní povinnosti ještě plnit po zbytek letního semestru akademického roku 2018/2019, konkrétně do 13. 9. 2019.
38. Městský soud poté nepřisvědčil názoru žalobkyně, že ve skutečnosti zanechala studia sama podle článku 4 odst. 9 Studijního a zkušebního řádu tím, že se do navazující fáze studia nezapsala. Ze Studijního a zkušebního řádu totiž vyplývá, že pokud se student ve stanoveném termínu nezapiše do příslušného úseku studia, fakulta jej vyzve, aby se dostavil v náhradním termínu (čl. 4 odst. 8 Studijního a zkušebního řádu); teprve pokud se student nezapiše ani v náhradním termínu, platí, že studia v den konání náhradního termínu zanechal (čl. 4 odst. 9 Studijního a zkušebního řádu). Je zřejmé, že tato fikce „zanechání studia“ následkem nezapsání se do studia může nastat pouze u těch studentů, kterým vůbec svědčí právo takového zápisu. Pokud žalobkyně k zápisu oprávněna ani nebyla, tj. nebyly-li splněny podmínky pro zápis žalobkyně do dalšího úseku studia (a to i v náhradním termínu dle čl. 4 odst. 8 Studijního a zkušebního řádu), nepochybně vyvstal důvod pro ukončení jejího studia pouze podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o vysokých školách ve spojení s čl. 5 odst. 12 ve spojení s čl. 7 odst. 2 Studijního a zkušebního řádu a článkem 6 odst. 1 Pravidel.
39. Se žalovaným se městský soud ztotožnil v názoru, že pro kontrolu splnění studijních povinností akademického roku 2018/2019 a pro zápis do další fáze studia bylo dle čl. 8 odst. 3 Studijního a zkušebního řádu rozhodné mezní datum 13. 9. 2019 (srov. „kontrola studia předmětu zapsaného v úseku studia může probíhat nejpozději do konce zkouškového období letního semestru akademického roku, ve kterém student v daném úseku studia studoval“). Až po tomto datu bylo totiž definitivně zřejmé, jaký rozsah studijní povinností žalobkyně v předchozím akademickém roce 2018/2019 splnila a i to zda splnila podmínky pro zápis do akademického roku 2019/2020. Tento den byl tedy rozhodný pro zjištění, zda se navazující začátek akademického roku 2019/2020 bude týkat i studia žalobkyně.
40. Zápis do následujícího akademického roku byl opatřením rektora č. 6/2019 stanoven na období od 24. 9. 2019 do 30. 9. 2019, zahájení výuky akademického roku 2019/2020 od 1. 10. 2019. Jelikož žalobkyně nesplnila podmínky pro zápis, což bylo nejpozději zřejmé mezním datem kontroly studia dne 13. 9. 2019, bylo tedy zřejmé, že bez zápisu od 1. 10. 2019 žalobkyně v studiu v novém akademickém roce již pokračovat nebude moci. Žalobkyně tak byla naposledy zapsána ke studiu v akademickém roce 2018/2019,

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

uplynutím tohoto akademického roku dne 30. 9. 2019 tedy fakticky skončilo její studium, které obsahově spočívalo v plnění práv a studijních povinností.

41. Je tedy nerozhodné, že o ukončení studia později bylo vydáno rozhodnutí podle § 61 odst. 1 písm. g) zákona o vysokých školách. V rámci řízení o ukončení studia děkan fakulty již jen ověřil, zda u žalobkyně nastaly skutečnosti rozhodné pro ukončení studia a svým výrokem jej potvrdil. Materiálně mělo tedy toto rozhodnutí deklaratorní povahu, tj. osvědčovalo, že studium žalobkyně skončilo právě pro nesplnění studijních povinností. Rozhodnutí, jímž bylo studium ukončeno, tak správně mělo konstatovat, že k ukončení studia ve smyslu plnění studijních povinností došlo ke dni 30. 9. 2019, neboť k tomuto dni uplynul akademický rok 2018/2019, v němž žalobkyně byla naposledy zapsána a nesplnila v něm své studijní povinnosti.
42. Uvedené úvahy jsou poté stěžejní pro posouzení zásadní otázky věci – tj. zda od 1. 10. 2019 žalobkyně fakticky započala delší studium. Z již vyložených důvodů tomu tak u žalobkyně nebylo. Městský soud znovu konstatuje, že žalobkyně podmínky pro zápis do navazujícího studia od 1. 10. 2019 již nesplnila, nemohla tedy ani plnit svá studijní práva ani povinnosti, jako studentka sice byla formálně vedena, materiálně však studentkou v akademickém roce 2019/2020 nebyla a být nemohla. Poplatek za delší studium v prvním období akademického roku jí tak byl vyměřen nezákonně v rozporu se svým účelem a smyslem § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách.
43. Na věci nic nemění ani žalovaným odkazovaný rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 10. 2019, č. j. 14 A 100/2018 – 25. V této věci sice městský soud posuzoval otázku vyměření poplatku za delší studium žalobci, který v akademickém roce 2016/2017 rovněž nesplnil své studijní povinnosti tím, že neabsolvoval povinné předměty na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy. Městský soud však v této věci nebyl ze strany žalobce vůbec konfrontován s rozhodnou otázkou, zda vůbec byl žalobce oprávněn se zapsat do navazujícího akademického roku 2017/2018. V duchu a v rámci uplatněných žalobních námitek tak městský soud posuzoval jen to, zda bylo řízení o ukončení studia zahájeno (a pravomocně ukončeno) od konce akademického roku 2016/2017 (tj. 30. 9. 2017) dostatečně včas na to, aby žalobci poplatek za delší studium od 2. 4. 2017 ani nevznikl. V tomto smyslu městský soud dospěl k závěru, že řízení bylo zahájeno neprodleně, a že dřívějšího ukončení mohl žalobce dosáhnout zanecháním studia z vlastní vůle podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona o vysoké škole.
44. Tak tomu už ale není v projednávané věci. Žalobkyně naopak v projednávané věci otázku určení rozhodného okamžiku faktického konce svého studia jako spornou uplatnila, městský soud se jí proto zabýval a v návaznosti na to v meritu projednávané věci proto dospěl závěru, jenž se z výše vyložených důvodů liší od rozsudku 14. senátu.

VI. Závěr a náklady řízení

45. Na základě všech shora uvedených skutečností městský soud shledal, že žaloba je důvodná, žalované rozhodnutí proto zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
46. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. platí, že právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán. Žalovaný proto bude vycházet z toho, že žalobkyně od 1. 10. 2019 již v akademickém roce

2019/2020 ke studiu nebyla zapsána, materiálně tak studentkou již nebyla. Poplatek za delší studium podle § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách jí proto neměl být vyměřen.

47. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, má tedy právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti žalovanému, který ve věci úspěch neměl.
48. Náhradu nákladů řízení představují pro žalobkyni soudní poplatek ve výši **3.000 Kč** za žalobu. Dále žalobci náleží náhrada za odměnu zástupce za právní služby a jeho hotové výdaje. Městský soud přiznal žalobci náhradu za 3 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby ve věci samé, replika) - po 3.100 Kč vše podle ustanovení § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*advokátní tarif*“). Mimosmluvní odměna tak celkově činí **9.300 Kč** (3 x 3100 Kč). Dále žalobkyni přísluší náhrada hotových výdajů jejího právního zástupce za 3 úkony právní služby po 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu - **900 Kč**. Protože právní zástupce žalobce přes výzvu soudu neprokázal, zda je plátcem daně z přidané hodnoty, celková výše nákladů řízení žalobců tak činí **13.200 Kč** (10.200 + 3.000 Kč). K výplatě nákladů k rukám zástupce žalobců stanovil poté městský soud přiměřenou lhůtu.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze 24. února 2021

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

JUDr. Ing. Viera Horčicová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.